

საკვირველი ამ კანონის კიდევ ის იყო, რომ საზოგადოებისაგან ათვალწუნებულსა, მანვე და ცუდნი ყოფა-ქცევისა და სახელისა და ციმბირში ამ მხრებით ვაგზავნილს ცოლიც ნება-უნებურად თან უნდა გაჰყავლიდა. დანაშაულობის გამო ციმბირში გაგზავნილის ცოლს კანონი ნება აძლევდა თვისის სურვილისამებრ მოქცეულიყო, უნდოდა — გაჰყავლიდა დასჯილს ქმარს, არ უნდოდა — შეეყოფა ვაჟებთან ერთად საზოგადოებისაგან განაწილებული არ არის დასჯილი ქმრის სასჯელი გაიღვეს. იმ შემთხვევაში კი, რომელსაც საზოგადოებამ განაწილებული იგზავნიდა ციმბირში, კანონი ამ ზეოდა აღნიშნულს დედა-აზრსა ჰქონდა და ცოლს, ოჯახს სავალდებულოდ უნდა დასაზოგადოებოდა განაწილებულს, მანვე და მიწერილ ცნობილს თან გაჰყავლიდა, გამოსთხოვებოდა თავის სამშობლოს და ციმბირში ქმართან ერთად მისი სასჯელი გეგმავდებოდა, თითოთს ამას ეუბნებოდა: ახლა, თუ კარგია, მანც უნდა შევიქნეთ.

ამ კანონს ბევრჯერ უსამართლოდ ჰხმარებდნენ ქალაქის მკვიდრნი და სოფლის საზოგადოებანი. რუსთა მშვიდობაში ისეთი შემთხვევებიც ყოფილა აღნიშნული, რომ სოფლის საზოგადოების თვისი წევრი მანვე და მიწერილ უცნაურ და მთავრობისათვის ციმბირში გარდასახლებულნი, მხოლოდ იმიტომ, რომ მისი საკომლო მიწა თითონ დაენარჩუნებინათ.

12 ივნისის კანონმა უფლება თვისის შორისიდან ვისიმე განაწილება განაწილების ქალაქის მკვიდრნი საზოგადოებათა სტრუქტურა ჩამოართვა. ეს უფლება დაუტოვა მხოლოდ სოფლის საზოგადოებათ, და ისიც უფ-

რო შეკრებილი, უფრო განსაზღვრული, ამირიდან სოფლის საზოგადოებათ შეუღლიან მთავრობას წარუდგინონ გარდასახლებულთ ის თვისი წევრი, რომლის მათ შორის ყოფნა საშიშს უქადის რასმე ადგილობრივს კეთილ-მდგომარეობას. განაწილი ანეთის წევრის შესახებ საზოგადოების წევრთა რიცხვის 2/3-ის მიერ უნდა იყოს დადგენილი. ეს განაწილი ალაგობრივ უნდა შეიძინოს ჯერ მომრიგებულ შუამავიან, შემდეგ მზარის თავდასხმულობის წინამდებლობა და დასასრულს გუბერნიის სტეზობა საქმეთა საქრებულთ. რა კი ყველა ამთავა კანონიერად და სამართლიანად იქმნება ცნობილი საფლის საზოგადოების განაწილი, მთავრობა ასახლებს საზოგადოების მანვე წევრს სხვა ადგილს, რომელიც მინისტრთა კომიტეტისაგან იქმნება ამორჩეული ყოველ სამის წლისათვის, ამ ადგილიდან, ხუთის წლის წესიერ ცხოვრების შემდეგ, გადასახლებულს შეუძლიან სხვა რომელსამე გუბერნიამი გადასახლება საცხოვრებლად, მხოლოდ უწინდელს ბინაზე, თავის სამშობლოში კი მხოლოდ მინაგან საქმეთა მინისტრის ნება-დართული ძალ უნდა დაბრუნდეს. ამას გარდა, ასე გარდასახლებულის ოჯახი ვალდებული არ არის უშუალოდ უკან გაჰყვას საზოგადოების მიერ მანვე წევრად მიწინა შეიძლება თავის ბინაზე დაბრუნდეს და ამ შემთხვევაში მის ხელში გადადის უფლება გარდასახლებულის საკომლო მიწით მფლობელობისა და სარგებლობისა.

რასაკვირველია, სასურველია, რომ კანონ-დებულებამ გლობრალს შეუთავსოს მთელი ქალაქის მცხოვრებელთ, რადგან ამა თუ იმ წევრის ბოწილება არავის ნებას არ აძლევს, ხოლო თუ ეს ბოწილება დანაშაულმან მიუღწევს, მან მართლ-მსაჯულებამ ადგილად

შეიძლება ასეთ დანაშაულებათან საზოგადოების დაცვასა და დაფარვას. რაც უნდა იყოს, ახალი წესი სოფლის საზოგადოებათა განაწილი სხვაგან გარდასახლებულთ რიცხვისც შეამცირებს, რადგან ყოველ ასეთ განაწილის დღეების გამო სოფლის საზოგადოებას ხარკი ატყდება თავის სოფელს უნდა გარდასახლდეს გარდასახლებულთა და მათთან მიმავალ მის წევრთა ტანისამოსისა და გზად საკვები ფული, ხოლო თუ გარდასახლებულის საკომლო მიწა რჩება სოფელს, მანვე მიეღოს ის საკვები ხარკი, რაც გარდასახლებულთა და მის ოჯახთან დასჭირდება ახლის ბინაზედ ბირველ ორის წლის განმავლობაში. ეს ფული სოფელს ამ თავით უნდა შეიტანოს ადგილობრივ ხაზინაში განაწილის მთავრობის წინაშე წარუდგინოს თავის წევრის ქონებას ეხარებოდა, ეხლო იგი თვით ხარკში ჩადებულთ ახალი კანონით, თუ მიიწინაა ვისიმე განაწილება თვის შორისიდან. ეს გარამთავა ბევრს დაუტოვებს სურვილს სხვისი განაწილება-განაწილების საკომლისმთა ისიც, რომ ახლის კანონით, გარდასახლებულს მოსპობილი არა აქვს იმედი სამშობლოში დაბრუნებისა.

ზეოდა დასახლებულს ვარდა, ქალაქის მკვიდრთა და სოფლის საზოგადოებათ ერთი სხვა უფლებაც ჰქონდათ, აწ გაუქმებული, მთავრობა ყოველ დაჯილდოვებულს დასახლებულს ან ცხემი დამწყვეტად ჰქონდათ სასამართლოს მიერ გარდაწყვეტილი დანაშაული ყოველ განსაკუთრებულ პირად და წინადადება უფლებამა უბიძგებოდას ჩამოართვი, როდესაც ისინი ვადას სასჯელის შესრულებდნენ და სამშობლოში უნდა დაბრუნებულიყვნენ, შეეკითხებოდა

ხოლო, თუ ქალაქის მცხოვრებელი იყო, ქალაქის მკვიდრთა საზოგადოებას, ხოლო თუ გლეხი — სოფლის საზოგადოებას; ესურთ თუ არა იგი დაბრუნდეს, ისევე მიიღოს თავისი შორისაო თუ ეს საზოგადოებანი არ მოისურვებდნენ მის მიღებას, მაგობა უკვე სასჯელის ქარ-ვარამს ვამოვლენს ციმბირში ასახლებდა და სამშობლოში დაბრუნებას უკრძალავდა. ამ გვარად, რასაც დანაშაულებს ამა თუ იმ დანაშაულისათვის კანონი აკრძალავდა სასჯელის, იმას ქალაქის მკვიდრნი და სოფლის საზოგადოებანი უარსაყვებოდნენ და სასჯელს გარდასახლებულს კვლავ სჯიდნენ...

ახალმა კანონმა როგორც ქალაქის მკვიდრთა, ისე გლეხთა საზოგადოებათ ჩამოაკალია ეს უფლება და ამირიდან ნება აიღო აქვე ბედის ანაზღაურება განაწილთ თვის შორისიდან მის წევრი, რომელიც უნებურა რება რამ დასპრთებია და მართლ-მსაჯულების მიერ დასჯილია... დღეოდან ამ სასჯელ-გარდასახლებულთ უფლება იქმნება კვლავ დაბრუნდნენ თავის სამშობლოში, ვებზედ წამოდნენ და საზოგადოების სასარგებლო მოქალაქეი შეიქმნენ... აღდგინდნენა ვამბობ, რადგან 12 ივნისის უბაღესი ბრძანება აქაც მოსულებს იხელდა უკან და აუქმებს ქალაქის მკვიდრთა და სოფლის საზოგადოებათ ამ სასჯელ გარდასახლებულთ შესახებ განაწილებას, რომელიც ამ ახალ კანონამდე დადგენილი, მაგრამ ჯერ არ აღსრულებილია და სასჯელ-გარდასახლებული ციმბირში არ ვაგზავნიდა.

ახალი ამბავი

კავკასიის მთავარ-მართებლის თანამშემე ვენერ. ლეიტ. ა. ა. ფრეზე ხუთშაბათს, 6 ივლისს, საზა-

ფულოდ ტფილისიდან კოკორში გადასახლდა.

კავკასიის მთავარ-მართებლის თანამშემე ვენერ. ლეიტ. ა. ა. ფრეზე ხუთშაბათს, 6 ივლისს, საზაფულოდ ტფილისიდან კოკორში გადასახლდა. კავკასიის მთავარ-მართებლის თანამშემე ვენერ. ლეიტ. ა. ა. ფრეზე ხუთშაბათს, 6 ივლისს, საზაფულოდ ტფილისიდან კოკორში გადასახლდა.

ამ დღეებში ტფილისის გუბერნატორის თანამშემე ვენერ. ლეიტ. ა. ა. ფრეზე ხუთშაბათს, 6 ივლისს, საზაფულოდ ტფილისიდან კოკორში გადასახლდა. კავკასიის მთავარ-მართებლის თანამშემე ვენერ. ლეიტ. ა. ა. ფრეზე ხუთშაბათს, 6 ივლისს, საზაფულოდ ტფილისიდან კოკორში გადასახლდა.

პარაკვესი, 7 ივლისს, ქალაქის ვაჭრობის კრება ჰქონდა საპროკის იმ კომისიის, რომელსაც მინდობილი აქვს ნიკიტის წარდგინების გამოკვლევას; კომისიამ ამ სტილიზდ დადგინა, გასწილის აღნიშნულ წარდგინებას მასსჯელი გზა და ახალს მომავალში ადგილობრივ დასავლურების წესიერებას.

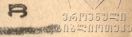
ისაღარა
ესეცა კმარა ჯერ ხნობით ჩემთვის.
სეა
მეც ვაგათავი, გადიკითხე
ამ ბოლო წელთა კვალის ნომრები,
იქ მე აგსენი აყვლა კითხვები,
რაც ცხოვრებაში ამოვიკითხე!
აქესანდრე
თანამოაზრე, პროგრესიელი,
ნაბარბოლიცა ვიხეობი,
რომ ლექსიკონი მაღალ აზრების
გაფიქროვებდეს.
ფანე
(ისილოეს)
სანდროსა ჰქიოთ, რაც ვერ გიგო
აზრთა მორგეში, მან მიგვითთა
ლბარბოლიზდ; ვგონებ, პირველად
კვალის ნომრებში.
აქესანდრე
(ივანეს)
პიონერი ხარ ჩვენში კორტიკის
ჩვენს სიტყვა-კაზმულს ლიტერატურის
შენ მიაშუქე რენტგენის სხივი.
უარყოფილი ენატეს ნიჭი
შენ აღადგინე, მაღლი შენს კოლმს...
(ისაღარეს) მამ ფიცი მოგვებო, რომ
მუდამ მარად
აღარ უმტყუნებ ჩვენს გზას და
კვალს.

ველარ გამოვტყემ ნათლად, გარკვევით,
ფიცსა თხოულობით... პა, ჩემი ფიცი:
(წამოღება)
ვეცივც სამშობლოს ჩემს აღუფვებულს,
წარსულში დასჯილს, განაწილებას,
ახალს თაობას აღორძინებულს,
მისს მისწრაფებას იდეალებს...
ვეცივც კარლოსს მარქსის მის სხარებას,
მართლ-მორწმუნეთა სთაყვანებელს;
ფეოდალიზმის განადგურებას,
კაპიტალიზმსა შეუბრალებელს...
ვეცივც ქართველთა პროლეტრთ
ჯგუფებს,
მით შეგნებულსა მოძრაობას;
მით თავ-შესაფარს ქარხან ფაბრიკებს;
მითსა წაწყვეტას და ცხონებას;
ვეცივც ვაგონის კიანსა კილიებს,
ანარქიკებს... გამოლა შეკრებას,
ვეცივც მწიგნობის გმირს კალისტრატეს
მის ჩვენებურსა გამასწიებელს.
მოწყას ილიასი გგაბარქსიტება,
ბრწყას ჩვენი აწყაო და მოთავადი,
მეთათხ და სის აღორძინებას...
(გვამ, ვამ! ისილოეს გაუმოყრის, ისილოეს)
ერთ-მანად შესაბუნე ვეგობობი.
სახილელ ხაურობასა შეკრდის მარქსის
ანადლი. შთას გაჩრდება. ვეგლანი გან-
ციფობით შეაკუბდიან).

სეა
სწორედ მარქსია, თუ გონზედა ვარ.
ისაღარე
მარქსი მსკულებორი, გამომცემელი...
თუ რედაქტორი ეტრნელ ნივისა?
სეა
არა და არა! მარქსი მოძღვარი,
ავტორი ტომა კაბიტალი...
(ვეგლანი ვეგზედ წამოხეობიან)
ა. წაღვამეა
(ახილოეს)
რამ შეგე შეგოა, მოძღვარო, ძილი
და კოლბილისა მიდამო მთებში,
ამ შუაღამეს რამ მოვავლინი
წარბებ შეკრული რად იყურებო?
მარქსი, მოძღვარო, რამ მოვწყინა?
სეა
თანაგრძნობისა გამოსატყველად
გვალის ეტრებზე? გინახობამდე,
რომ საჭიროვებოთ ევროპას უწყობა:
პროლეტრთა და მუშათა რიცხვი
მცხოვრებთა რიცხვსა აღმეტება...
ანდრეა
მე კარლოსს მარქსის მხოლოდ
სული ვაო,
საქართველოში ჩამოყრებილი,
ღარი მასყენებს თვეები ყუანნი,
თქვენი თათვი გზა-დანეული,
რა ამავეი, რაზდ მსაუბრობა!
შემოგვითა უოცხვი ტტორი...
ღონე არ შეგეკეთ, რომ ამ დას-
ძლიოთ,
მეცნერულად წამოთხეულთა...
თქვენი ნაკლვეი და ნაძიბი

ან მანვე სულმა დაგიბოზავთ,
ერთი მთხიბით, რამ გავიცავთ?
სეა
ვესახურებით შენს იდეალებს...
ანდრეა
ჩვენს იდეალებს? რას ვიფიქრებდნი?
ნუ თუ გვინათი, მოყვრობას მიწვეო,
ჩემი სახელით აგრეკლებთ აზრებს,
რაც რეგენსაც-კი არ წამოსცდები?
სეა
ჩვენ ისე გვემისა შენი აზრები,
როგორც ვეგობამ ვითავლწინა...
ანდრეა
ეს მართალია, რომ ყოველივე
თქვენ გემსით ისე თქვე-უ-უ-ა-ბ-
ისიც ცხადია, რომ ჰტეკეთ იმას,
რაც რომ ქვეყანამ უკვე მოცინა.
მაგრამ ეგროპას თავს რისთვის ახ-
ვეთ
თქვენს სიყმაწვილს, თქვენს უხე-
რებს!
ან რა უფლებით მე მაწერე იმას,
რაც არ წააგებს ჩემს აზრს და მცნებას?
აქესანდრე
ჩვენ ვიკვლევთ მხოლოდ ჩვენსა
ცხოვრებას,
ახალ ძალებს ალორბინებას,
კვლევა-ძიების ლაბარს ვაშუქებთ...
ანდრეა
ვამ მკვლევარებს, ცხოვრების
ფურცლთ
მეცნერულად წამოთხეულთა...
თქვენი ნაკლვეი და ნაძიბი

ბალოებს ვაღპრებს, ვახელებს,
თორემ ცხოვრება სულ შორს გა-
გირბით,
მას თვისი გზა აქვს; თავისი ვაგა-
და მის რთულს სავანს ვეროდეს მის-
წვედს
თქვენი გონება და თქვენი თვლი.
თვით უსწავლელნი სხვას რას ასწავ-
ლიან?...
სჯობს განერდიოთ უბრალოდ ვაფ-
ხვარს
ქუქვიან კალმით, ქორით, სიკრუით
ამაოდ სცდილობთ ქვეყნის სამ-
ხე-ს-ს...
თქვენსა ცოდვაში მე რაღა და მოკრ-
ნულარ ახსენეთ ჩვენს სახელსა,
ნუ აცნობთ თქვენსა უცლმართის
აზრებს
ჩემად, უბრკელიო, უვიცს მკითხვე-
ლსა!
(აჩრდილი წყავსან აპირებს)
სეა
ოხ, ვაგათე შეკრდებანი
ანდრეა
მკითხველსა სთხოვთ
(აჩრდილი ვაღის, შემოღის მოსამაზურე)
მოსამაზურე
ქალბატონი ვთხოვთ
იბუქსაფით ვენახი და მშვიდლ...
(ფარად დაწვევა)
აღმა

• ტფილისში ჩამოვიდა სამეფო სახლის საგაფაროლო ნაწილის გამგე გენერალ-მაიორი მ. მ. ანჩიკოვი.

• ტფილისის სამოსამართლო პალატის პრეზიდენტი ბ. ნ. ფონ-კლუბენი 6 ივლისს ჩამოვიდა ტფილისში.

• რადგანაც ტფილისის სახანონო პალატის მმართველი დ. ს. ს. ბ. ნ. ივრტენიკოვი ერთის თვით სამსახურიდან განთავისუფლებულ იქნა, მისი თანამდებობის დროებითი აღსრულება მიენდო პალატის I განყოფილების უფროსი ა. ა. ჯანშიძეს.

• ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელი ბ. ნ. სვეტოხინი მალე თითონვეს მარხაში თურქეთში ავირბეს წასვლის მიზრის დასაფაროვებლად. სვეტოხინი კვირამდე დარჩება აქა და თუშ-ფშავზე-სურეთის ინახულებს.

• ქობულთის მოთხოვნის მოადგილე თბა. ა. რელითისკი-დოლოგოვი კი გუშინ-წინ, 7 ივლისს, ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელ ბ. ნ. სვეტოხინს ქობულთის საბჭოს დადგინდება და ყოველივე მასლო წარუდგინა იმის შესახებ, რომ ნატახტორის წყაროებიდან წყალი იქნას გამოყვანილი.

• კავკასიაში გამოჩვენდნო ხარკოვის საფაროლო ოლიტის ინსპექტორი ა. გ. გენდინი, რომელიც ბაქოს გუბერიაში ქარხნებსა და ფაბრიკებს რევიზია გაუკეთა, ბაქოვანებ ებლა გახვდნის გუბერიაში თურქეთში მიდის და აქედან ჩრდილო კავკასიაში, რომ ქობულთი და ფაბრიკები ადგილობრივ დასაფაროვებს, რადგანაც 1901 წლიდან განზრახვა აქვთ კავკასიის ყველა გუბერიაში საფაროლო ინსპექციის კანონები იქნას შემოღებული.

• ერევნის საგუბერნო მთავრობის შემადგენლობა აღდგინეს, რომ გ. გუბარში რეორტორი სასწავლებელი იქნას გახსნილი. ქალაქი სსსს-სწავლებელს სახლსა და წლიურად 7,000 მანეთს პარალელა.

• როგორც სტალინიდან სწერებ ვა. „Тифл. Лист“-ს, ამ დღეებში იქ სეტყვა მოსულა და ვეზანებისა, ნაფთებისა და თამბაქოსათვის დიდი ზარალი მიუქცა.

• მათსევედგან კსსმკებათა ქაჯაქის გამგებობის დადგენილება, რომელიც მან 3500 მანეთი გადასდო 1901 წლის ქაჯაქის წინასთან სასწავლებლის სპეციალურად. ესევე, როგორც სკოლაში, გამგებობის დადგენილება ცვალებას გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელს ბ. ნ. სვეტოხინს დაუტოვებდა.

• სოფ. საგარეო. აქ ბეტრე-მეგობარს დაჯ. ე. ო. 29 თბათყის, სტეპის მოყვარეთან გამართულ იქნა წარმადგენი, წარმადგენის ახალი პეისა „ფუფი და ხარასა“ ბ. ა. ხანისა. წარმადგენის სხვა ხარამად დაქსრო. ფუტყელ მუშა სხვათა, რომელსე მღაერს იმამიანთა. ფუფი სულ მთად კომიტეტს გადაეცა, რომელიც უნდა ზოგი წყობის-საგანს მოამარჯვებდა სოფელს სკვას.

• მათამათი თვისი რაჯადი კარგად შესრულდა. სხვათა გამაფრებელს დაბრუნდა. მადლობის დარსხა არანს, რომ გარდამთავრდა, ისე ბაღთების გამაფრებელი, რომელიც თვისი შრომის და დაბრუნდა და სსსს-საგანს სვეტოხინის დაბრუნდა სამსახურს გუგუა.

• ქ. გორი. ამ უმაღ გარეულებას გამართობა ერთი სასარგალო, ცოტად სწავლებელი შემოვიდა „მეტა“ არს. სა-სარგალო, როგორც მთავრებს, მესწავრებლებს ისე ახლადგანებენ ნაკვს და სასარგალო-ჯე ერთი გაკავი რამ მის-ტან, იგი მანდ მთავრებდა წაჯ. როგორც იფიან გარეულებას ამ უმაღრს მთავრ-უსდინს სასარგალოს შექმნივს მთე-ლი ბრბო უსაქმურთა ამ სარგალოს და უნდა უფროთ, რა ამხავი აქვთ: ზოგი თაჯი სტეპის, ზოგი ტაშის უნდას, ზოგი კი ვადე მამუნიანთა მქმნულებს და სხვა-სხვა. ზამთრად ამ სხვადას, დასტავებულ დასარგებს. მუგე იფიან, უთავადევე ეს სხვა სხვა? უთავრებს, კარგ წარუდგულ „სამეფო ქუჩაზე“... სასურველად, ვაგებანდ შერ არს, უთ-რადგანა მამუნიანთა ამ გარეულებას.

• 8 ივლისს ტფილისში ჩამოვიდა მისოფ. გრუფდენ კეთილი ავამყოფი მარამ ქსტაურის, რომელიც ქალაქის ცენტრალურ საავადმყოფოში დაუწყო.

• ტფილისის სხვა-და-სხვა საპატრონო გუშინ-წინამდე დატვირთული ყოფი-ლად: 738 კაცი და 28 ღღაკაცი; ამდგომ ცენტრალურ საავადმყოფოში საპატრონო 338 კაცი და 25 ქალი და მეთესხაში 345 კაცი და 2 ქალი.

• ზუთშობის, 6 ივლისს, ავღაბარში, პოლიციის მე-7 ნაწილი, დღის 8 საათ-ზედ კაბოთის წინაშე არც მელტენებ-ნათვის დეკის ახლო ხეხი მოუვიდათ რადაც მიხვდის გამო ტფილისის მოქალაქეს სარკის არაქვს მე ათავადი და ქუთაისის გუბერნიის რაჯის მათის სოფელ ჩიხორის ცხოველებს ვნაქტუ ზეკარას ძეს სვანს, რომლიც დოაოსა პირველმა სვანი ჯიბის დათი სასწავლებელ მუცელს დას-ტერა. დ-ტერილი მთიელის საავადმყოფოში იქნა გაზავილი. ათავადევი გაიქცა, მ-განი მალე დაიქრეს და ციხეში დააბან-ტო.

• ს. ქვემო-თაჩხაანი. სასულიერო მთავრობამ ნება დართო ვაინსას ამ სოფელში ხაღისათვის საეკლესიო, რომლის ზედა-მხლად დადგენილება. ბლაღოზინი რე-ლიოფი დევიანთა მთელი და ვაქედე კა-სოფლის მღვდელი იოსებ ტუქუაშვილი, იმე-დამ, ამ საეკლესიო საქმე ადგილობრივი ინტელექტუალს დადგინდა და ყოველი-ყოფის განთავსებ გახად დაუწყებდა. ვინც სოფელ ინტეგებს და წყვიტის შემოქრავს აქობისათვის, ამ ადრესით უნდა გზავნას: Сигналь. Квемо Мачхаанскому священ-нику Иосифу Тукуашвили.

თუ რა გავლენა იქვს აბრეშუმის კი-აღდ სხვა-და-სხვა ნიარს ფერს. ამ სწავლულსა, სთქვა ვერინამ, გა-მიუტყლია, თუ როგორ იზრდება და რა თვისების პარკ იძლევა აბრეშუ-მის ქვა, როცა იგი იმყოფება სხვა-და-სხვა ფერის გავლენის ქვეშ. სწავლული ამტკიცებს, რომ აბრე-შუმის ქვიები ძალიან კარგად იზრდ-ებიან, ვიდრე არა ზღებიან და პარკსა-საუცხოვო თვისების ავთენებენ, რო-ცა ისინი იმყოფებიან იის ფერის მი-ლის ქვეშ. ხოლო მდინე თვისებისა-ნი იყვენ ქვიები მაინც, როცა ან სულ არა ჰქონდათ სინათლე, ან შა-ვის მინის ქვეშ იზრდებოდნენ.

• გ. ქუთათელაძე. ეგ გამოკვე-ციულ გალისა ფილი სინტურესოა ჩვენთვის, რადგან ჩვენ სოფლებში ხალხი იმ აზრისაა, რომ ქვა სინე-ლოში უნდა იყოს და მხოლოდ მა-ნიც აბრეშუმის კარგს პარკსაა, ამი-ტომ ზოგიერთი სახლებს, სადაც ქვი იზრდება, სულ ახნელებენ.

• მ. მსაბე. მე შენიშნული მიქცს, რომ აბრეშუმის ქვიები ერთდებინ-შის სხივებს და იქით მიიწევენ, სა-დაც ნაკლები კნისათეა.

• თ. კ. ს. სინათლე. ხალხს შუე-ნიწინაა, რომ აბრეშუმის ქვის სინა-თლის-კი არ გუნინან და ერთდებ-ბას, ქვექალილის ვინიანია; ამი-ტომ, როცა ქვიები ასტელები ხალხე, კარცისა და ფანჯრებს მა-გარად ჰყვებიან.

სლის შექნა. ამის გამო კრებამ და-დგინა ეთხოვოს მთავრობას, რათა სინის შესანახად სოფლებს ბევრ-გან იყოს გამართული.

• შემდეგ კრებამ აირჩია საექსპერ-ტო კომისია, რომელიც უნდა დაა-ფასოს ლ. რსება წარმოდგენილ ექს-პონატებისა.

• კომისიის წევრებად ამორჩეულ იქ-ნენ: ნ. თ. მკურანალო, ბ. ნ. მიტა-რესკი, ბ. ნ. სანაძე, თ. კ. ს. გრის-თავი, ნ. გ. ლორთქიფანიძე და სა-საუცხოვო საზოგადოების წარმომად-გენელი ი. გ. ქუთათელაძე. ამ კო-მისიის 70 ექსპონატებიდან 50 უცუ-ნია ჯილდოს ღირსად.

ბ. ნ. მიტა-რესკი, 6 ივლისს. ტიან-ძინის ალემის დროს ზღვასთანაა ყაზარმე-ნი, რომელსაც იან-ინგლები ყუმა-რებს ესარდნენ და რომლებიცაც რუქება იერიში მიიტანეს, იან-ინ-გლებმა აიღეს. იან-ინის ჯარმა გან-ღებდა სადგურად იერიში მისული ჩინელები, დაიჭრა ყაზარმა და ახ-ლო-მასლო მღებრე ადგილობრი და წაათვა მეტრის 48 ზარასანი. ი-ან-ინგლებს მოუკლეს 60 და დაუქ-რეს 270 კაცი. როგორც შემდეგ მოსულ ცნობებდანა ჩანს, ყაზარ-მებში წარითვის ჩინელებს 80 ზარ-ბანანი, მათ შორის 16 ახალის კონ-სტრუქციისა. ტიან-ძინში ებლა მე-ციხიანებდა საერთაშორისო ვატი-რის „შემდგენი რაზმი. აირან ი-ან-ინგლები, ინგლისელი, ამერიკელ-ნი და ფრანგი.

დეკემბერი

(რუსეთის დეკემბრის სადგურებისგან)
7 ივლისი

პრეზიდენტი. ჩიფელდანი სამხედ-რო მინისტრმა ვიკე-ადმირალის ალექსანდრისგან შემდგარი დეკემბრის მი-ლი: • ტიან-ძინი, 29 ივლისს. გუ-ლის ჩვენს მოწინავე ჯარს კრების გზის წინ 2,000 ჩინელები მეტად ბოქსერების ბრბო თავს დაესხა. მე-10 რაზმის ნახვარი როტა მტრისა-დამ გარშემოტყველ იქნა და იძუ-ლებული იყო შუბებით გავეცილი-გხა. პორტუკი სოკოლოვი დაქოლ-იქნა, მოკლეს აგრეთვე 4 ჯარის-კაცი და დასტრეს 18. ახალმა მო-მწველმა ჯარმა მტერი უკუ აბრუნა და 70 კაცი დაუჭრეს და მოუკ-ლეს 4.

პრეზიდენტი. ინგლისელებმა ბურ-გერი ვოლმარანს დააბატონეს, რომლის სახლიც ინგლისის ჯარებს და გავტორეფთან; აქ მრავალი დასაფლავი იარლი და 6,000 გი-რინსა სტრუონგი ოქრა ითავეს, რომელიც ჯერად სახმარებლად არ ყოფილა გარეული.

პრეზიდენტი. ბეთლემსა და ლინ-დლის შუა 1,500 ორანგიელი ბუ-ლი გამოიხდა, რომლებიც შემდეგ სხვა მხარეზე წვიდნენ. ბრიტანის ცხენოსანი ჯარი კვლავ მიჰყვა. ბრძოლა აუცილებელია.

პრეზიდენტი. დელკასემ შანხაიდან 5 ივლისს დეკემბრის მინდურის გუ-ბერნატორისგან, რომ ელრები და მათი სახლობანი უფლებები არიან, თქვეც განსაცდელს მანც უნდა მო-ლოდინეო. ვიკე-კაროლმა აუწყე-კონსულს, რომ იგი დეკემბრის გაგზა-ვის ჰეგნიში საფლანო დაიცავს.

— შანდურის გუბერნატორმა მისწე-რო მხელენს, რომ მათ ძალა დაა-ტინან მკვიდრ ქრისტიანთა წერი-ლობით განუდგნენ საფუძვლებს და პირობა დასდონ, რომ ქრისტი-ანობის აღარ დაუბრუნდებიან და თავიანთ ქონებას არ გადასცენ ეკლესიას. ხალხს მოუვლდები მ. მ. მათთვის, რომელნიც ნათქვამია, ნუ გასძარცვებთ იმ ქრისტიან-ჩინელს, რომელიც ეკლესიას და საფუძ-ვოე ან უფლებიანია.

მანამი. მუე ჰუმბერტომ და-თავალოეა არსენალი და სმი გემი, რომლითაც იტალიის ჯარი ჩინეთში წავა. მეფემ სიტყვით მიმართა ჯარს.

მანამი. როდესაც სეიმურმა პეკე-ნის განთავისუფლება განიხრახა, ლიდ მუსტა წაართვის დროშა, რომელსაც ეწერა იმპერატორის ბრძანებით.

ნიუ-იორკი. ჩიფელდანი იუწყებიან, რომ ტიან-ძინიდან გაქცივის დროს ჩინელებმა დახოცეს თავიანთი ცო-ლები, რათა უცხო ქვეყნულთ არ ჩავარდნოდნენ ხელში.

ნიუ-იორკი. თანდათან ვრცელ-დება ის აზრი, რომ იანონამ მეტად დიდი და მხნე მონაწილეობა არ უნ-და მიიღოს ჩინეთის საქმეებში. არაფერი არ უწყია იმის შესახებ, თუ მთავრობა რა აზრისაა; ამავე დროს კი სანდის დიპლომა მზადაა ჩინეთისაკენ წასასვლელად. იანონა-ში ბევრნი მოდიან ჩინეთიდან გა-მოქცეულნი.

შანხაი. როგორც ადგილობრივ მკვიდრთ განაცხადეს, იანნიკის ჯარს დაუბრუნებია ტუანის ჯარი შანდურის საზღვართან. იანნიკის უფრო მეტი გავლენა აქვს ვიდრე რომელსამე სხვა მეფის მოადგილეს. ნანკინის მეფის მოადგილემ უკვე ელრების სურვილის აღსარებლად განიმეორა დღეს ის ბრძანებანი, რომლითაც აღტრადულია ვუხუშის მანაგრებში რამე ზომების მიღება. ნანკინში ფიქრობენ, რომ ლიდე-ტორიტორი სავაო არ არის წესიე-ობის დასაცვლად მდინარის ჩდი-ლოკით. ელრებმა განკარგულეს მოახდინეს ქალბების და ბავშვების გა-საგზავნად. ინგლისის საელჩომ 4 ივლისს ამბავი მიიღო, რომ ძიანის პრეზიდენტი მისიონერთა წინააღ-მდე სერიოზული მომართობა. სა-ფუიქელია, რომ ეს მოძრაობა დიდს მანძილს მოეგება.

შანხაი. შეიარაღებულნი ჩინელ-ნი კიდევ მოდიან აქ. ელრებმა პი-რეტსი განაცხადეს ჩინეთის სომარია მზადებისათვის, ნანკინის მეფის მო-ადგილემ ჰეგნიში წაყლის ბრძანება მიიღო.

მონკონგში. ლიხუნგანგი თავი-სის ამალთ გუშინ მოვიდა აქ. ლი-ხუნგანგს ხანგრძლივი მოლაპარაკე-ბა ჰქონდა გუბერნატორთან და გა-ნუცხადა, რომ უცხო სახელმწიფოთა ინტერესს უნებლობის შესახებ 25 ივლისს, რომელნიც ნათქვამია, ნუ გასძარცვებთ იმ ქრისტიან-ჩინელს, რომელიც ეკლესიას და საფუძ-ვოე ან უფლებიანია.

მანამი. მუე ჰუმბერტომ და-თავალოეა არსენალი და სმი გემი, რომლითაც იტალიის ჯარი ჩინეთში წავა. მეფემ სიტყვით მიმართა ჯარს.

მანამი. როდესაც სეიმურმა პეკე-ნის განთავისუფლება განიხრახა, ლიდ მუსტა წაართვის დროშა, რომელსაც ეწერა იმპერატორის ბრძანებით.

წიგნილი მუთინიდან
2 ივლისს ქუთაისის საქალაქო სა-სწავლებლის დირექტორმა კავკასიის სა-მეურნეო საზოგადოების წარმომად-გებლის ბ. ნ. ქუთათელაძის და აბრეშუმის სასწავლებლის ინსპექტორის მიტრევესის მეტადი-ნეობით გიმართა აბრეშუმეულობის პატარა გამოგონა. გამოგონა მ. ბო-ნაწილითა მთიელს როგორც ქ. ქუ-თაისის მწარმოებლებს, ისე სოფელ ბისამ. წარმოდგენილი იყო სულ 70 ექსპონატო. იმის და მიუხედავად, რომ გამოგონების მთლიანად წიგნილი განცხადება მხოლოდ იქ-ნი დადეს იყო ორ-ამ ადგილას გაქ-რული, ხალხი სავალი მოდიდა და ათავად იყრებდა. გამოგონა დათავა-ლიერებდა კალონი და დათავა-ლიერებდა სავრო კალონის დირექტო-რმა ბ. ნ. სოკოლოვმა, მისმა თანა-შემწეებმა, სახანონო პალატის მმარ-თვლის ბ. ნ. გიგორიაშვი, სოფ-ლებსა და ქუთაისის მსწავლებლებს და სხვამ მრავალმა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

ამავე საღამოს სახელმწიფო კონე-ბით გამოგონების დარბაზში ბ. ნ. გ-ვიტინოს თამბულდომარეობით და ამავე მეთავემუთით თანადასწრებით მოხდა კრება. თამბულდომარე ბ. ნ. გვიტინომ მოახსენა კრების სეზონების სწე-ლულის ეიულ გალის გამოკვეცა.

